

Zasady doręczania przesyłek pocztowych

Redakcja:

Departament Rynku Poczтового 2024

Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)

Ogólne zasady doręczania przesyłek pocztowych

Przesyłkę pocztową lub kwotę pieniężną określoną w przekazie pocztowym doręcza się adresatowi pod adresem wskazanym na przesyłce, przekazie lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej¹.

Natomiast, jeżeli przesyłka pocztowa nie jest nadana na poste restante, może być wydana ze skutkiem doręczenia²:

- adresatowi:
 - do jego oddawczej skrzynki pocztowej, z wyłączeniem przesyłek rejestrowanych,
 - w placówce pocztowej, jeżeli podczas próby doręczenia przesyłki pocztowej adresat był nieobecny pod adresem wskazanym na przesyłce, przekazie pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej albo doręczenie za pomocą oddawczej skrzynki pocztowej nie jest możliwe,
 - w miejscu uzgodnionym przez adresata lub nadawcę z operatorem pocztowym;
- przedstawicielowi ustawowemu adresata lub pełnomocnikowi adresata upoważnionemu na podstawie pełnomocnictwa udzielonego na zasadach ogólnych lub na podstawie pełnomocnictwa pocztowego:
 - pod adresem wskazanym na przesyłce pocztowej, przekazie pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej,
 - w placówce pocztowej;
- osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem, jeżeli adresat nie złożył w placówce pocztowej zastrzeżenia w zakresie doręczenia przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego:
 - pod adresem wskazanym na przesyłce pocztowej, przekazie pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej,
 - w placówce pocztowej, po złożeniu na piśmie oświadczenia o zamieszkiwaniu razem z adresatem;
- osobie uprawnionej do odbioru przesyłek pocztowych w urzędzie organu władzy publicznej, jeżeli adresatem przesyłki jest dany organ władzy publicznej;
- osobie uprawnionej do odbioru przesyłek pocztowych w podmiotach będących osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, jeżeli adresatem przesyłki jest:
 - dana osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej,
 - niebędąca członkiem organu zarządzającego albo pracownikiem danej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej osoba fizyczna w niej przebywająca;

¹ art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1640 z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem pocztowym”

² art. 37 ust. 2 Prawa pocztowego

- ☑ kierownikowi jednostki organizacyjnej lub osobie fizycznej przez niego upoważnionej, jeżeli adresatem przesyłki pocztowej jest osoba fizyczna przebywająca w jednostce, w której ze względu na charakter tej jednostki lub powszechnie uznawany zwyczaj doręczenie przesyłki adresatowi jest znacznie utrudnione lub niemożliwe.

Wydanie przesyłki pełnomocnikowi adresata może nastąpić na podstawie **pełnomocnictwa udzielonego na zasadach ogólnych** (w tym pełnomocnictwa udzielonego w formie aktu notarialnego) lub na podstawie **pełnomocnictwa pocztowego**.

Wskazać również należy, że istotnym elementem odróżniającym oba pełnomocnictwa jest sposób ich udzielenia. O ile do udzielenia pełnomocnictwa ogólnego wystarczy zachowanie formy pisemnej oraz wręczenie dokumentu pełnomocnikowi, o tyle udzielenie pełnomocnictwa pocztowego, oprócz zachowania formy pisemnej, wymaga udania się do placówki pocztowej i dokonania tej czynności w obecności pracownika operatora pocztowego.

Pełnomocnictwa pocztowego adresat udziela w obecności pracownika operatora pocztowego w placówce pocztowej tego operatora lub w przypadku, gdy adresat nie jest w stanie poruszać się samodzielnie, w miejscu jego pobytu, okazując dokument potwierdzający tożsamość³.

Ponadto pełnomocnictwa pocztowego adresat może udzielić przez złożenie w postaci elektronicznej oświadczenia opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, jeżeli operator pocztowy przewidział taką możliwość w regulaminie świadczenia usług pocztowych lub regulaminie świadczenia usług powszechnych⁴.

Operator pocztowy może określić w regulaminie świadczenia usług pocztowych lub regulaminie usług powszechnych inne przypadki, w których może być udzielone pełnomocnictwo pocztowe poza placówką pocztową tego operatora⁵.

Pamiętaj, że przesyłka pocztowa nadana na ogólnych zasadach może być wydana ze skutkiem doręczenia **adresatowi**, a ponadto jeżeli nie jest nadana na poste restante, **pełnomocnikowi adresata upoważnionemu zarówno na podstawie pełnomocnictwa udzielonego na zasadach ogólnych, jak i na podstawie pełnomocnictwa pocztowego**.

Z kolei, przesyłka listowa będąca przesyłką rejestrowaną (z wyłączeniem przesyłek nadawanych z usługą potwierdzenia odbioru) może być doręczona do oddawczej skrzynki pocztowej adresata, jeżeli złoży on pisemny wniosek w odpowiedniej placówce pocztowej. Wniosek taki może być złożony w postaci elektronicznej, jeżeli taką postać dopuszcza regulamin świadczenia usług pocztowych lub regulamin świadczenia usług powszechnych⁶.

³ art. 38 ust. 3 Prawa pocztowego

⁴ art. 38 ust. 3a Prawa pocztowego

⁵ art. 38 ust. 4 Prawa pocztowego

⁶ art. 37 ust. 4 Prawa pocztowego

Ponadto, w stanach nadzwyczajnych lub w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego, przesyłka listowa będąca przesyłką rejestrowaną może być doręczona do oddawczej skrzynki pocztowej adresata bez konieczności składania powyższego wniosku. Nie dotyczy to przesyłek wysyłanych do ani wysyłanych przez Sądy i Trybunały, prokuraturę i inne organy ścigania oraz komornika sądowego⁷.

Powyższy sposób doręczania nie obejmuje również przesyłek za potwierdzeniem odbioru i Elektronicznym Potwierdzeniem Odbioru.

Należy pamiętać, że w stanach nadzwyczajnych lub w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego, zawieszają się wykonywanie przez operatora pocztowego obowiązku uzyskania pokwitowania odbioru przesyłki kurierskiej⁸.

W sytuacji, kiedy ustawodawca uzależnia odbiór przesyłki od przedłożenia pełnomocnictwa pocztowego (a nie również udzielonego na zasadach ogólnych), to osobie (pełnomocnikowi) przedkładającej pełnomocnictwo udzielone na zasadach ogólnych, nie zostanie wydana przesyłka. Pełnomocnictwo pocztowe nie jest równoważne z pełnomocnictwem udzielonym na zasadach ogólnych, albowiem stanowi odrębny rodzaj pełnomocnictwa.

Przedstawione powyżej sposoby doręczenia korespondencji nie naruszają uregulowań zawartych w innych przepisach. Sposób i zasady doręczania przesyłek mogą być bowiem uregulowane odmiennie przepisami innych ustaw. W takiej sytuacji, uwzględniając normy kolizyjne, pierwszeństwo stosowania mają **przepisy ustaw szczególnych** regulujących kwestię doręczania przesyłek⁹.

Przepisami szczególnymi są w szczególności regulacje zawarte w ustawach:

- Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰;
- Kodeks postępowania cywilnego¹¹;
- Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹²;
- Ordynacja podatkowa¹³;
- Kodeks postępowania karnego¹⁴;
- Ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁵.

⁷ art. 37 ust. 4a Prawa pocztowego

⁸ art. 37 ust. 4b Prawa pocztowego

⁹ art. 37 ust. 3 Prawa pocztowego

¹⁰ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwana dalej „Kpa”

¹¹ ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.), zwana dalej „Kpc”

¹² ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 935), zwana dalej „Ppsa”

¹³ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.), zwana dalej „Ordynacją podatkową”

¹⁴ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.), zwana dalej „Kpk”

¹⁵ ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 104), zwana dalej „Odfp”

Regulują one odpowiednio takie postępowania jak: postępowanie administracyjne, postępowanie cywilne, postępowanie przed sądami administracyjnymi, postępowanie podatkowe, postępowanie karne, czy postępowanie w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Ponadto, wskazane przepisy o doręczeniach mogą mieć zastosowanie do innych jeszcze postępowań prawnych.

Zaznaczyć należy jeszcze, że własne zasady doręczania przewidują np. przepisy art. 3a ustawy o komornikach¹⁶, który reguluje tzw. osobiste doręczenie przez komornika. Istotną cechą odróżniającą omawiane doręczenie od powyższych na zasadach szczególnych, jest dokonywanie doręczenia, nie przez operatora pocztowego, ale przez organ ochrony prawnej, jakim są komornicy sądowi, ale z wykorzystaniem niektórych czynności stosowanych w obrocie pocztowym, np. awizowanie przesyłki, termin awizacji, umieszczenie w oddawczej skrzynce pocztowej adresata zawiadomienia o nieskutecznej próbie doręczenia pisma¹⁷.

W dniu 18 listopada 2020 r. uchwalona została ustawa o doręczeniach elektronicznych¹⁸. Wprowadza ona do polskiego systemu prawnego m.in. doręczanie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego¹⁹ i publicznej usługi hybrydowej²⁰.

Przepisy Ude zasadniczo weszły w życie z dniem 5 października 2021 r., niemniej jednak, dla wybranych rozwiązań dotyczących korzystania z doręczeń elektronicznych, przewidziano różne terminy wdrożenia, które następnie ulegały kolejnym przesunięciom.

Ustawodawca założył docelowo, że określone organy i inne wskazane podmioty będą miały obowiązek korzystania z tego typu doręczeń.

W związku z powyższym, przepisy Ude²¹ przewidują harmonogram wejścia w życie regulacji nakładających obowiązki w zakresie doręczeń elektronicznych, czyli tzw. kalendarz pełnego wdrożenia (uruchomienia) doręczeń w polskim systemie prawa. Generalnie, terminy nałożenia obowiązków na różne podmioty rozłożono w czasie, uzależniając ich termin od poszczególnych ich grup.

Z dniem 27 maja 2022 r., nowelizacją przepisów Ude²², został zmieniony kalendarz wdrożenia w pełni doręczeń elektronicznych, w ten sposób,

¹⁶ ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1691 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o komornikach”

¹⁷ art. 3a ust. 3 ustawy o komornikach

¹⁸ ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1045), zwana dalej „Ude”

¹⁹ publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego – jest to usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, która umożliwia przesłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną i zapewniającą dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych, oraz chroniącą przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany, świadczoną przez operatora wyznaczonego (art. 2 pkt 8 Ude)

²⁰ publiczna usługa hybrydowa – jest to usługa pocztowa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 Prawa pocztowego (tj. wykonywane w obrocie krajowym lub zagranicznym, zarobkowe przesyłanie przesyłek pocztowych przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jeżeli na etapie przyjmowania, przemieszczania lub doręczania przekazu informacyjnego przyjmują one fizyczną formę przesyłki listowej) świadczoną przez operatora wyznaczonego, jeżeli nadawcą przesyłki listowej jest podmiot publiczny (art. 2 pkt 7 Ude)

²¹ art. 166 Ude

²² ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem publicznych systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1002)

że niektóre terminy uzależnione zostały od terminu, podanego w komunikacie określającym termin wdrożenia rozwiązań technicznych, który miał zostać wydany przez Ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Mając powyższe na uwadze, w dniu 29 maja 2023 r. został wydany Komunikat Ministra Cyfryzacji²³ w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1077).

Zgodnie z Komunikatem, termin, o którym mowa powyżej:

1. dla podmiotów, o których mowa w:
 - a. art. 155 ust. 1–5 oraz w art. 9 ust. 1 pkt 1–8 Ude, w zakresie powszechnego doręczania i odbierania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej,
 - b. art. 155 ust. 6 Ude, w zakresie powszechnego doręczania i odbierania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego,
2. w zakresie dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym
– określony został na dzień 10 grudnia 2023 r.

Jednakże powyższy termin został zmieniony na dzień 30 grudnia 2023 r.

Zmiana terminu wynikała z ogłoszenia Komunikatu Ministra Cyfryzacji z dnia 22 listopada 2023 r.²⁴ zmieniającego komunikat w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 2540).

Jednakże w dniu 12 grudnia 2023 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2699)²⁵, zwana dalej „ustawą nowelizującą”, która weszła w życie 19 grudnia 2023 r.

Zmiany wprowadzone ustawą nowelizującą polegają m.in. na przesunięciu wskazanych w Ude terminów regulujących harmonogram wdrożenia e-Doręczeń. Po zmianie przepisów, termin określony w Komunikacie Ministra Cyfryzacji nie może być wcześniejszy niż dzień 30 marca 2024 r. i późniejszy niż dzień 1 stycznia 2025 r.

²³ Komunikat dostępny na stronie: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/1077>; więcej informacji na stronie: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/e-doreczenia--kolejny-krok-w-strone-digitalizacji-administracji-publicznej>

²⁴ Komunikat dostępny na stronie: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/2540>

²⁵ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230002699/O/D20232699.pdf>

Mając powyższe na uwadze, w dniu 21 grudnia 2023 r. został wydany Komunikat Ministra Cyfryzacji²⁶ zmieniający komunikat w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 2764).

Zgodnie z powyższym Komunikatem, dotychczasowy termin wdrożenia wyznaczony na dzień 30 grudnia 2023 r. został przesunięty na dzień 1 października 2024 r.

Następnie, w dniu 12 lipca 2024 r. został wydany kolejny Komunikat Ministra Cyfryzacji²⁷ zmieniający komunikat w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1078).

Zgodnie z powyższym Komunikatem, dotychczasowy termin wdrożenia wyznaczony na dzień 1 października 2024 r. został przesunięty na dzień 1 stycznia 2025 r.

Szczegółowe informacje, w tym w zakresie terminów wdrożenia doręczeń elektronicznych oraz wyjaśnienia dotyczące świadczenia usług, dostępne są na stronie internetowej Serwisu Rzeczypospolitej Polskiej, pod adresami:

- <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/pytania-i-odpowiedzi>;
- <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/e-doreczenia--kolejny-krok-w-strone-digitalizacji-administracji-publicznej>;
- <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/bedzie-wiecej-czasu-na-wdrozenie-e-doreczen>;
- <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/komunikat-ministra-cyfryzacji-dotyczacy-zmieniajacy-termin-obowiazku-wdrozenia-e-doreczen>;
- <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/planowane-zmiany-w-e-doreczeniach-w-2024-roku>;
- <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/zmiana-terminu-obowiazku-wdrozenia-e-doreczen>;
- <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/zmiana-terminu-obowiazku-wdrozenia-e-doreczen2>.

²⁶ Komunikat dostępny na stronie: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230002764>

²⁷ Komunikat dostępny na stronie: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001078>

Poniżej przedstawiono zasady doręczania w:

- ✓ postępowaniu administracyjnym,
- ✓ postępowaniu cywilnym,
- ✓ postępowaniu przed sądami administracyjnymi,
- ✓ postępowaniu podatkowym,
- ✓ postępowaniu karnym,
- ✓ postępowaniu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zasady doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu administracyjnym

Zasady doręczania przesyłek przez operatora pocztowego w postępowaniu administracyjnym zostały uregulowane w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego²⁸.

Przesyłki (pisma) nadane na zasadach szczególnych w postępowaniu administracyjnym doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi. Jeżeli ustanowiono kilku pełnomocników, doręcza się pisma tylko jednemu pełnomocnikowi. Strona może wskazać takiego pełnomocnika²⁹.

Należy pamiętać, że w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu. W razie zaniedbania tego obowiązku, doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny³⁰.

Pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy albo na adres do korespondencji wskazany w bazie adresów elektronicznych. Pisma mogą być doręczane również w lokalu organu administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. W razie niemożności doręczenia pisma w powyższy sposób, a także w razie koniecznej potrzeby, pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie³¹.

W przypadku nieobecności adresata pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania³².

W razie niemożności doręczenia pisma w powyższy sposób, operator pocztowy przechowuje pismo przez okres 14 dni w swojej placówce pocztowej³³. Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata³⁴.

²⁸ art. 39-48 Kpa

²⁹ art. 40 § 1-2 Kpa

³⁰ art. 41 Kpa

³¹ art. 42 Kpa

³² art. 43 Kpa

³³ art. 44 § 1 pkt 1 Kpa

³⁴ art. 44 § 2 Kpa

W przypadku niepodjęcia przesyłki w powyższym terminie, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia. Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu 14 dni, a pismo pozostawia się w aktach sprawy³⁵.

Jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym doręcza się pisma w lokalu ich siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism, zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej³⁶.

Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu³⁷.

Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma przesłanego mu przez operatora pocztowego lub inny organ albo w inny sposób, pismo zwraca się nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy. Pismo wraz z adnotacją włącza się do akt sprawy. W takich przypadkach uznaje się, że pismo doręczone zostało w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata³⁸.

Zasady doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu cywilnym

W przypadku przesyłek nadanych na zasadach szczególnych w postępowaniu cywilnym, jeżeli stroną jest osoba fizyczna, doręczenia dokonuje się jej osobiście, a gdy nie ma ona zdolności procesowej – jej przedstawicielowi ustawowemu. Ponadto, gdy strona ustanowiła pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, pisma sądowe doręcza się zasadniczo³⁹ tym osobom⁴⁰.

Natomiast w przypadku, gdy doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, wówczas pismo sądowe może doręczyć dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było – administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma. Ponadto, dla adresata, którego doręczający nie zastanie w miejscu pracy, można doręczyć pismo osobie upoważnionej do odbioru pism⁴¹.

W razie niemożności doręczenia przesyłki adresatowi lub innym osobom uprawnionym do odbioru, wówczas pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego należy złożyć w placówce pocztowej tego operatora. Obowiązkiem doręczyciela, który podjął nieudaną próbę doręczenia przesyłki sądowej, jest umieszczenie zawiadomienia w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej ze wskazaniem gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć⁴². Termin siedmiu dni liczy się od dnia następnego po dniu

³⁵ art. 44 § 3 i 4 Kpa

³⁶ art. 45 Kpa

³⁷ art. 46 Kpa

³⁸ art. 47 Kpa

³⁹ wyjątek stanowią pisma wzywające stronę do osobistego stawiennictwa, które doręcza się tylko bezpośrednio tej stronie, z wyjątkiem strony, o której mowa w art. 1135⁵ § 1 Kpc.

⁴⁰ art. 133 Kpc

⁴¹ art. 138 Kpc

⁴² art. 139 § 1 Kpc

pozostawienia zawiadomienia lub powtórnego zawiadomienia⁴³. Do terminu 7 dni nie wlicza się bowiem dnia pozostawienia zawiadomienia lub zawiadomienia powtórnego ponieważ okres 7 dni liczy się od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia lub zawiadomienia powtórnego, co wynika wprost z przepisów⁴⁴. W odróżnieniu od dopuszczonych prawem różnych sposobów doręczenia przesyłki sądowej (doręczenie do rąk adresata, dorosłego domownika, administracji domu, dozorczy domu lub sołtysa, czy osobie upoważnionej do odbioru pism w miejscu pracy adresata), określenie podmiotu, któremu może zostać wydana awizowana przesyłka zostało jednoznacznie wskazane przez ustawodawcę.

Podkreślić należy, że choć ustawodawca określił sposoby doręczenia przesyłki sądowej (doręczenie do rąk adresata, dorosłego domownika, administracji domu, dozorczy domu lub sołtysa), to w sposób odmienny sprecyzował krąg podmiotów, którym może zostać wydana awizowana przesyłka. Pismo takie może zostać odebrane z placówki pocztowej przez adresata, jego przedstawiciela ustawowego, a także przez osobę upoważnioną na podstawie pełnomocnictwa pocztowego do odbioru przesyłek pocztowych. Należy zwrócić więc uwagę, że wydanie przesyłki osobie innej niż adresat i jego przedstawiciel ustawowy, może nastąpić jedynie na podstawie umocowania udzielonego zgodnie z zasadami określonymi w Prawie pocztowym⁴⁵.

Ponadto, na wniosek strony doręczenie może być dokonane na wskazany przez nią adres skrytki pocztowej. W tym wypadku pismo sądowe przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego składa się w placówce pocztowej tego operatora, umieszczając zawiadomienie o tym w skrytce pocztowej adresata⁴⁶.

Przepis wprost określa, iż przesyłka pocztowa nadana w postępowaniu cywilnym zostanie wydana jedynie **adresatowi**, jego **przedstawicielowi ustawowemu** bądź **osobie posiadającemu pełnomocnictwo pocztowe** udzielone w sposób określony w art. 38 Prawa pocztowego.

Zasady doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu karnym

Generalną zasadą doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu karnym jest doręczanie pism adresatowi osobiście. Ponadto, doręczenie przesyłki winno być dokonywane w mieszkaniu adresata. Natomiast w razie chwilowej nieobecności adresata w jego mieszkaniu, pismo doręcza się dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było – administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli podejmą się oddać pismo adresatowi⁴⁷.

⁴³ § 7 ust. 3 i § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 maja 2020 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 19), zwanego dalej „RKpc”

⁴⁴ § 6 ust. 2 i § 8 ust. 2 pkt 3 RKpc

⁴⁵ art. 139 § 1¹ Kpc

⁴⁶ art. 135 § 2 Kpc

⁴⁷ art. 132 § 1 i § 2 Kpk

Jeżeli pismo nie może zostać doręczone zgodnie z regułami określonymi powyżej, wówczas pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego pozostawia się w najbliższej placówce pocztowej tego operatora. O pozostawieniu pisma w placówce pocztowej doręczający zawiadamia adresata poprzez umieszczenie zawiadomienia w skrzynce do doręczania korespondencji bądź na drzwiach mieszkania adresata lub w innym widocznym miejscu ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz, że należy je odebrać w ciągu 7 dni. Po bezskutecznym upływie tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć jeden raz⁴⁸. Ponadto, pismo można również pozostawić osobie upoważnionej do odbioru korespondencji w miejscu stałego zatrudnienia adresata⁴⁹.

Istotnym jest, że do biegu (obliczania) terminu 7 dni nie wlicza się dnia umieszczenia zawiadomienia lub zawiadomienia powtórnego⁵⁰.

Na wniosek adresata pismo może zostać doręczone na wskazany przez niego adres skrytki pocztowej. W tym wypadku pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego składa się w placówce tego operatora, umieszczając zawiadomienie o tym w skrytce pocztowej adresata⁵¹.

Przesyłkę złożoną w placówce pocztowej wydaje się za pokwitowaniem odbioru **adresatowi** albo jego **przedstawicielowi ustawowemu**, albo **osobie upoważnionej przez adresata na podstawie pełnomocnictwa pocztowego**⁵².

Zasady doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu przed sądami administracyjnymi

W postępowaniu przed sądami administracyjnymi, sąd dokonuje doręczeń przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione przez sąd osoby lub organy albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej⁵³.

Jeżeli stroną jest osoba fizyczna, doręczenia dokonuje się jej osobiście, a gdy nie ma ona zdolności procesowej – jej przedstawicielowi ustawowemu⁵⁴. Natomiast, jeżeli ustanowiono pełnomocnika lub osobę upoważnioną do odbioru pism w postępowaniu sądowym, doręczenia należy dokonać tym osobom⁵⁵.

W sytuacji, gdy doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było - zarządcy domu lub dozorczy, jeżeli nie mają oni sprzecznych interesów w sprawie i podjęli się oddania mu pisma. Natomiast, jeżeli doręczenia dokonuje się w miejscu pracy, można doręczyć pismo osobie upoważnionej do odbioru pism⁵⁶.

⁴⁸ art. 133 § 1 i § 2 Kpk

⁴⁹ art. 133 § 3 Kpk

⁵⁰ § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism organów procesowych w postępowaniu karnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 553 z późn. zm.)

⁵¹ art. 132 § 1a Kpk

⁵² art. 133 § 2a Kpk

⁵³ art. 65 § 1 Ppsa

⁵⁴ art. 67 § 1 Ppsa

⁵⁵ art. 67 § 5 Ppsa

⁵⁶ art. 72 Ppsa

Ponadto, w razie niemożności doręczenia pisma, pismo składa się na okres czternastu dni w placówce pocztowej albo w urzędzie gminy, dokonując jednocześnie zawiadomienia o możliwości odbioru pisma. Zawiadomienie o złożeniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w placówce pocztowej albo w urzędzie gminy w terminie siedmiu dni od dnia pozostawienia zawiadomienia, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej, a gdy to nie jest możliwe, na drzwiach mieszkania adresata lub w miejscu wskazanym jako adres do doręczeń, na drzwiach biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe. W przypadku niepodjęcia pisma w terminie, o którym mowa powyżej, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru pisma w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od dnia pierwszego zawiadomienia⁵⁷.

Zauważyć należy, że w sprawach nieuregulowanych w Ppsa, do doręczania pism w postępowaniu sądowym przez operatora pocztowego, stosuje się tryb doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym⁵⁸.

Wobec braku regulacji w Ppsa komu może zostać wydana przesyłka awizowana, wzięwszy powyższe pod uwagę, odpowiednie zastosowanie mają przepisy regulujący podobną kwestię w Kpc. Tym samym, przesyłka taka może zostać odebrana z placówki pocztowej przez adresata, jego przedstawiciela ustawowego, a także przez osobę upoważnioną na podstawie pełnomocnictwa pocztowego do odbioru przesyłek pocztowych⁵⁹.

Zasady doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu podatkowym

Jedną z form doręczania pism przez organ podatkowy jest ich doręczanie za pośrednictwem operatora pocztowego przesyłką rejestrowaną w rozumieniu Prawa pocztowego.

Pisma doręcza się osobom fizycznym pod adresem miejsca ich zamieszkania albo pod adresem do doręczeń w kraju⁶⁰. Ponadto, w przypadku nieobecności adresata w miejscu zamieszkania albo pod adresem do doręczeń w kraju pisma doręcza się za pokwitowaniem pełnoletniemu domownikowi, a gdyby go nie było lub odmówił przyjęcia pisma - sąsiadowi, zarządcy domu lub dozorczy - gdy osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. Zawiadomienie o doręczeniu pisma sąsiadowi, zarządcy domu lub dozorczy umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub na drzwiach mieszkania adresata, lub w widocznym miejscu przy wejściu na posesję, na której zamieszkuje adresat lub której adres wskazano jako adres do doręczeń⁶¹.

Natomiast, w razie niemożności doręczenia pisma, operator pocztowy przechowuje pismo przez okres 14 dni w swojej placówce pocztowej, a w przypadku doręczania pisma przez pracownika organu podatkowego lub przez inną upoważnioną osobę pismo składa się na okres 14 dni w urzędzie gminy (miasta). Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w placówce pocztowej albo w urzędzie gminy w terminie 7 dni od dnia pozostawienia zawiadomienia, umieszcza się w oddawczej skrzynce

⁵⁷ art. 73 § 1-3 Ppsa

⁵⁸ art. 65 § 2 Ppsa

⁵⁹ art. 139 § 1¹ Kpc w związku z art. 65 § 2 Ppsa

⁶⁰ art. 148 § 1 Ordynacji podatkowej

⁶¹ art. 149 Ordynacji podatkowej

pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, lub miejsca wskazanego jako adres do doręczeń w kraju, na drzwiach jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata. Natomiast w przypadku niepodjęcia pisma w terminie, o którym mowa wyżej, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru pisma w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia pierwszego zawiadomienia o złożeniu pisma w placówce pocztowej albo w urzędzie gminy⁶².

Na wniosek strony pismo może zostać doręczone na wskazany przez nią adres skrytki pocztowej. W tym przypadku, pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego składa się w placówce tego operatora, umieszczając zawiadomienie o tym w skrytce pocztowej adresata⁶³.

W przypadku niepodjęcia pisma, doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu 14 dni, o którym mowa powyżej, a pismo pozostawia się w aktach sprawy⁶⁴.

Również w sytuacji odmowy przyjęcia przez adresata pisma doręczanego, to zwraca się je nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy oraz uznaje się, że pismo doręczone zostało w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata. Pismo wraz z adnotacją pozostawia się w aktach sprawy⁶⁵.

Zasady doręczania przesyłek pocztowych nadanych w postępowaniu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

W postępowaniu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych wezwania, zawiadomienia, zarządzenia, postanowienia lub orzeczenia, od których daty doręczenia bieżą terminy, zwane dalej "pismami", mogą być doręczane przez operatora pocztowego jako przesyłki polecane, odpowiednio za potwierdzeniem odbioru albo za zwrotnym pokwitowaniem odbioru⁶⁶.

W sytuacji, gdy adresatem pisma jest osoba:

- 1) wobec której rzecznik dyscypliny wszczął postępowanie wyjaśniające,
- 2) której przewodniczący przekazuje wniosek o ukaranie lub zawiadomienie o rozprawie,
- 3) która jest obrońcą obwinionego, niebędąca adwokatem lub radcą prawnym,
- 4) której dotyczy orzeczenie lub postanowienie,
- 5) której dotyczy wezwanie do uiszczenia kosztów postępowania lub kary pieniężnej

- doręczenia dokonuje się jej osobiście w mieszkaniu, chyba że pod nieobecność adresata w jego mieszkaniu, pismo zostanie doręczone pełnoletniemu domownikowi, jeżeli ten zgodzi się dostarczyć je adresatowi. Z kolei w razie niemożności doręczenia pisma w mieszkaniu adresata, o którym mowa w ust. 1, pismo doręcza się w każdym miejscu, gdzie adresata się zastanie. Pismo może być również doręczone na adres do doręczeń elektronicznych⁶⁷.

W sytuacji natomiast, gdy adresatem pisma jest obrońca obwinionego (będący adwokatem lub radcą prawnym), rzecznik dyscypliny, Główny Rzecznik, przewodniczący komisji

⁶² art. 150 § 1-3 Ordynacji podatkowej

⁶³ art. 150a Ordynacji podatkowej

⁶⁴ art. 150 § 4 Ordynacji podatkowej

⁶⁵ art. 153 Ordynacji podatkowej

⁶⁶ art. 180 Odfp

⁶⁷ art. 181 Odfp

orzekającej, Przewodniczący Głównej Komisji Orzekającej, bądź wezwany do odwołania ukaranego karą (określoną w art. 31 ust. 1 pkt 4 Odfp) z funkcji objętej zakazem, to pismo doręcza się pod adres wskazany przez nadawcę do rąk pracownika upoważnionego do odbioru korespondencji albo na adres do doręczeń elektronicznych⁶⁸.

W razie nieobecności adresata w jego mieszkaniu, pismo doręcza się pełnoletniemu domownikowi, jeżeli zgodzi się dostarczyć je adresatowi⁶⁹.

Odbierający pismo potwierdza odbiór i jego datę swoim podpisem odpowiednio na potwierdzeniu odbioru albo na zwrotnym pokwitowaniu odbioru, a doręczający potwierdza swoim czytelnym podpisem sposób doręczenia i datę doręczenia⁷⁰.

W przypadku pisma, którego nie można doręczyć w sposób przedstawiony powyżej, na stronie adresowej przesyłki zawierającej pismo listonosz dokonuje adnotacji "awizowano dnia" i niezwłocznie przekazuje ją do właściwej placówki tego operatora. Zawiadomienie takie listonosz umieszcza w pocztowej skrzynce oddawczej adresata lub gdy jest to niemożliwe na drzwiach jego mieszkania, a przesyłkę przekazuje placówce pocztowej, która fakt ten potwierdza przez umieszczenie na adresowej stronie przesyłki zawierającej pismo odcisku datownika oraz podpisu przyjmującego pracownika. Pismo przechowuje się w placówce pocztowej wraz z potwierdzeniem odbioru albo zwrotnym pokwitowaniem odbioru, przez 7 dni od dnia następnego po jego złożeniu⁷¹.

Jeżeli adresat nie zgłosi się po odbiór pisma we wskazanym terminie 7 dni, to placówka pocztowa wysyła powtórne zawiadomienie o możliwości jego odbioru, zaś na stronie adresowej przesyłki zawierającej pismo umieszcza się odcisk datownika i dokonuje adnotacji "awizowano powtórnie dnia". W zawiadomieniu tym określa się siedmiodniowy termin do odbioru pisma licząc go od dnia następnego po dniu sporządzenia zawiadomienia.

Doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, na który pismo pozostawiono w placówce pocztowej, chyba że zostało podjęte wcześniej. Pismo niepodjęte w terminie placówka pocztowa zwraca nadawcy⁷².

W sytuacji, gdy odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam potwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która pismo odebrała, i przyczynę braku jej podpisu. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma doręczanego przez operatora pocztowego lub w inny sposób, pismo zwraca się nadawcy z adnotacją o odmowie jego przyjęcia i datą odmowy. Pismo wraz z adnotacją włącza się do akt sprawy. W powyższych przypadkach uznaje się, że pismo zostało skutecznie doręczone odpowiednio w dniu stwierdzonym przez doręczającego lub w dniu odmowy jego przyjęcia przez adresata⁷³.

⁶⁸ art. 182 Odfp

⁶⁹ art. 184 Odfp

⁷⁰ art. 185 ust. 1 Odfp

⁷¹ art. 186 ust. 1-4 Odfp

⁷² art. 186 ust. 5-6 Odfp

⁷³ art. 185 ust. 2-4 Odfp